

Valg af statsgaranti 2021

Kommunerne har ved budgetlægningen for budgetåret 2021 valgfrihed mellem:

- At basere budgettet på et statsgaranteret udskrivningsgrundlag og hertil knyttede statsgaranterede tilskuds- og udligningsbeløb (statsgaranti).
- At basere budgettet på kommunens eget skøn over udskrivningsgrundlaget, folketal og foreløbige tilskuds- og udligningsbeløb (selvbudgettering).

Byrådet skal ved 2. behandlingen tage endelig stilling til, om det statsgaranterede eller det selvbudgetterede udskrivningsgrundlag skal anvendes. Administrationen anbefaler, at der vælges statsgaranti, selv om det umiddelbart ser ud som om, at det vil være en fordel at vælge selvbudgettering. Der er dog ekstraordinær høj risiko for, at udskrivningsgrundlag og folketal udvikler sig anderledes end forventet og dermed ændrer den potentielle fordel til en ulempe.

Skatteprovenu, tilskud og udligning

Ved selvbudgettering beregner kommunen tilskuds- og udligningsbeløb ud fra kommunens egne skøn over udskrivningsgrundlag folketal mv. Tabel 1 viser forskellen mellem nettoprovenuet af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag og det udskrivningsgrundlag, Høje-Taastrup Kommune selv skønner for budget 2021.

Tabel 1. Provenu ved statsgaranteret og selvbudgetteret udskrivningsgrundlag i 2021

1.000 kr.	Statsgaranti	Selvbudgettering	Forskel ¹
Provenu af indkomstskat	-2.109.092	-2.216.714	-107.622
Kommunal udligning	-472.048	-448.479	23.569
Statstilskud	-909.012	-930.550	-21.538
Nettoprovenu	-3.490.152	-3.595.743	-105.591
Skønnet efterregulering i 2024 vedr. 2021	0	34.644	34.644
Nettoprovenu inkl. efterregulering	-3.490.152	-3.561.099	-70.947
<i>Folketal</i>	<i>50.934</i>	<i>52.311</i>	<i>1.377</i>

1) (-) angiver gevinst, (+) angiver tab ved selvbudgettering

Ved selvbudgettering er provenuet inkl. forventet efterregulering 3.561,1 mio. kr., mens provenuet fra det statsgaranterede grundlag er 3.490,2 mio. kr. Der er således en beregnet samlet potentiel gevinst ved selvbudgettering på 70,9 mio. kr.

Gevinsten er dog meget usikker, da den afhænger af udviklingen i folketal og udskrivningsgrundlag både i Høje-Taastrup Kommune og på landsplan, og den udvikling er meget afhængig af, hvordan Coronasituationen påvirker arbejdsmarkedet og boligudbygningen. Så usikkerheden forbundet med at vælge selvbudgettering er ekstra stor i 2021.

Folketallet

Et væsentligt element i vurderingen af skønnet for udskrivningsgrundlaget er udviklingen i folketallet. Hvis der i prognoserne forudsættes et højere folketal end den faktiske befolkningsudvikling vil risikoen for, at beregningerne overvurderer en eventuel gevinst ved selvbudgettering, øges betragteligt. Denne usikkerhed er særlig høj i de kommende år for Høje-Taastrup Kommune på grund af den store boligudbygning. I valget af selvbudgettering er det afgørende, at nye borgere flytter til pr. 1. januar 2021 for at den potentielle gevinst realiseres.

Det betyder, at få måneders forskydning i boligbyggeriet kan have store økonomiske konsekvenser for kommunen, hvis der er valgt selvbudgettering.

Folketallet primo september 2020 er opgjort til 51.084 borgere. Dermed er der på nuværende tidspunkt en forskel på 1.227 borgere til det forventede folketal pr. 1. januar 2021 jf. befolkningsprognosen. Denne forskel svarer til et provenu på 38,6 mio. kr.

En eventuel gevinst er imidlertid også påvirket af, hvordan folketallet udvikler sig på landsplan. Hvis folketallet på landsplan øges, bliver forskellen mellem statsgaranti og selvbudgettering for Høje-Taastrup Kommune mindre.

Tabel 2 viser følsomheden ved ændret folketal og udskrivningsgrundlag i Høje-Taastrup Kommune og hele landet.

Tabel 2. Følsomhed; Så meget skal der til for at reducere provenu med 1 mio. kr.

	HTK	Hele landet
Befolkning (antal borgere) 1)	-31	+3.690
Udskrivningsgrundlag (mio. kr.)	17,5	587,0

1) De 31 borgere er i beregningen jævnt fordelt over aldersgrupperne. Den faktiske fordeling på aldersgrupper vil have betydning for ændring i provenu.

Tabellen viser, at 31 færre borgere i Høje-Taastrup Kommune end forventet nedsætter provenuet ved selvbudgettering med 1 mio. kr. Hvis antal borgere i hele landet stiger med 3.690, nedsætter det også Høje-Taastrup Kommunes provenu med 1 mio. kr.

Den økonomiske vækst

Som følge af Covid-19-krisen er usikkerheden ekstraordinær stor for de skøn, der er anvendt til fremskrivning af udviklingen i den økonomiske vækst i 2021, jf. Finansministeriets økonomiske redegørelse for august.

Budgetforslag 2021-2024 indeholder KL's skøn, baseret på maj-redegørelsen, over udviklingen i kommunernes skattegrundlag fra 2020 til 2021 på 4,6 pct., mens det aktuelle skøn, som er baseret på august-redegørelsen, er nedjusteret til 3,2 pct. Faldet på 1,4 procentpoint svarer til et mindreprovenu på 22,3 mio. kr.

Af tabel 2 fremgår det, at et fald i Høje-Taastrup Kommunes udskrivningsgrundlag på 17,5 mio. kr. (0,2 pct.) nedsætter provenuet ved selvbudgettering med 1,0 mio. kr. Tilsvarende nedsætter et fald på 587 mio. kr. (0,06 pct.) på landsplan Høje-Taastrup Kommunes provenu med 1,0 mio. kr.

Som følge af udsatte frister for alle skatteydere til 1. september 2020, er der flere ikke-lignende end normalt på dette tidspunkt af året, hvilket yderligere giver anledning til usikkerhed.

Endelige konsekvenser ved selvbudgettering i 2020

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2020 stod Høje-Taastrup Kommune til at modtage et beskedent merprovenu på 3,8 mio. kr. ved valg af selvbudgettering. Dette forventede merprovenu er nu vendt til et mindreprovenu på 45,5 mio. kr. vedrørende 2020.

Der var i 2020 6 kommuner, som valgte selvbudgettering. Disse har som følge af situationen med COVID-19 fået lov til at fortryde deres valg.

Det er ikke sandsynligt, at der bliver en mulighed for at fortryde i forbindelse med budget 2021, da kommunerne, til forskel fra sidste år, kender den nuværende økonomiske situation og den historiske usikkerhed, der knytter sig hertil.